

Европейски съвет

Брюксел, 2 октомври 2020 г.
(OR. en)

EUCO 13/20

CO EUR 10
CONCL 6

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Делегациите
Относно:	Извънредно заседание на Европейския съвет (1 и 2 октомври 2020 г.) — Заключение

Приложено се изпращат на делегациите заключенията, приети от Европейския съвет на посоченото по-горе заседание.

I. COVID-19

1. Европейският съвет проведе задълбочена дискусия относно действията в отговор на пандемията от COVID-19. Той е решен да бъде единен в тази трудна ситуация и призовава Съвета, заедно с Комисията, да активизира още повече усилията за цялостна координация и работата по разработването и разпространението на ваксина на равнището на ЕС. Европейският съвет ще продължи да разглежда редовно този въпрос.

II. ЕДИНЕН ПАЗАР, ПРОМИШЛЕНА ПОЛИТИКА И ЦИФРОВА СФЕРА

2. Пандемията от COVID-19 ще окаже трайно въздействие върху европейската и световната икономика. Пандемията открие както силните страни на Европа, така и нейните зависимости. Повече от всякога силната икономическа основа има съществено значение за приобщаващия и устойчив растеж, конкурентоспособността, работните места, благоденствието и ролята на Европа на световната сцена.
3. През юли Европейският съвет постигна съгласие по безпрецедентен пакет за възстановяване с цел да се преодолеят последиците от COVID-19 върху нашите икономики и общества и да се стимулират стабилното възстановяване на Европа и трансформацията и реформирането на нашите икономики. Двата взаимно укрепващи се стълба на това възстановяване — екологичният преход и цифровата трансформация, заедно със силен и задълбочен единен пазар, ще насърчат нови форми на растеж, ще стимулират сближаването и конвергенцията и ще повишат устойчивостта на ЕС. Основна цел на Съюза е постигането на стратегическа автономност и едновременно с това запазването на отворена икономика.

Единен пазар и промишлена политика

4. Европейският съвет подчертава необходимостта във възможно най-кратки срокове да се възобнови нормалното функциониране на единния пазар. Само това обаче няма да бъде достатъчно — ще извлечем поуки от свързаната с COVID-19 криза, ще работим за преодоляване на оставащата разпокъсаност, пречки и слабости и ще повишим амбициите си. Европейският съвет подкрепя заключенията на Съвета от 21 септември 2020 г. относно задълбочен единен пазар за стабилно възстановяване и конкурентоспособна, устойчива Европа и призовава по-конкретно:

- за стриктно изпълнение и прилагане на правилата на единния пазар в съответствие с плана за действие на Комисията за прилагане на правилата на единния пазар;
 - за отстраняване на оставащите необосновани пречки, особено в сферата на услугите, и за въздържане от създаването на нови;
 - за актуализиране на европейската рамка в областта на конкуренцията, за да се гарантира, че тя съответства на предизвикателствата на екологичния преход, цифровата трансформация и променящите се условия в световен мащаб. Тази рамка трябва да осигурява ясни правила за стопанските субекти и да подпомага иновациите, включително в сектора на цифровите технологии. Следва да се проучи възможността да се приемат правила относно системната роля и отговорности на онлайн платформите със значителен мрежов ефект. Европейският съвет очаква резултатите, първите от които — планирани за 2021 г., от извършвания понастоящем от Комисията преглед на правилата в областта на конкуренцията. Във връзка с това трябва да се отчитат последиците от глобализацията и възникването на цифровата икономика;
 - за очертаване на нова система за управление на световната икономика въз основа на амбициозна и балансирана програма за свободна търговия, в центъра на която стои СТО, при осигуряване на защита срещу нелоялни практики и злоупотреби, както и гарантиране на реципрочност. Следва да се актуализира Регламентът за осигуряване на съблюдаването на международните търговски правила, да се ускори работата по предложението за нормативен акт за международните обществени поръчки и да се разработят допълнителни инструменти за преодоляване на изкривяващите ефекти от чуждестранните субсидии върху единния пазар;
 - за инвестиране в образованието, обучението и ефективното използване на уменията с цел да се повиши запазването и създаването на работни места, да се подпомогне икономическото и социалното благоденствие и да се осъществят необходимите политики за социална закрила в съответствие с Договорите.
5. ЕС трябва да провежда амбициозна европейска промишлена политика, която да направи промишлеността ни по-устойчива, по-екологосъобразна, по-конкурентна в световен мащаб и по-издръжлива. Европейският съвет приканва Комисията да установи стратегическите зависимости, особено в най-чувствителните промишлени екосистеми, например за здравеопазването, и да предложи мерки за намаляване на тези зависимости, включително чрез диверсифициране на веригите на производство и доставки, поддържане на стратегически запаси, както и насърчаване на производството и инвестициите в Европа. Той призовава:

- за осигуряване на еднакви условия на конкуренция и на нормативна уредба и рамка за държавната помощ, които да благоприятстват иновациите и да улесняват пълноценното участие на МСП;
- за създаване на нови промишлени алианси, включително за суровините, медицинското оборудване, микропроцесорите, сигурните телекомуникационни мрежи, нисковъглеродните отрасли и промишлените изчислителни облаци и платформи;
- за увеличаване на помощта за съществуващите важни проекти от общоевропейски интерес в областта на акумулаторните батерии и микроелектрониката, както и за проектите, разработвани от държавите членки и промишлеността в контекста на различни алианси (като например за интернет на предметите, за чист водород), така че да се преодолее неефективността на пазара и да се даде възможност за преломни иновации. Европейският съвет приканва Комисията да окаже помощ на държавите членки при разработването на нови важни проекти от общоевропейски интерес. Наред с това Европейският съвет призовава за по-нататъшно укрепване на полезните взаимодействия между използването на фондове на ЕС и на национални фондове по отношение на ключови технологични проекти, като същевременно се гарантира прозрачността и свободното участие на МСП;
- за изграждане на автономност на ЕС в космическия сектор и на по-интегрирана отбранителна индустриална база.

Цифрови технологии

6. Пандемията от COVID-19 откри още по-ясно необходимостта от ускоряване на цифровия преход в Европа. Оползотворяването на възможностите на този преход е от решаващо значение за укрепване на нашата икономическа база, гарантиране на технологичния ни суверенитет, засилване на нашата конкурентоспособност в световен мащаб, улесняване на екологичния преход, създаване на работни места и подобряване на живота на гражданите. Изграждането на истински цифров единен пазар ще ни даде собствена рамка, която да позволи на европейските дружества да се развиват и разрастват.

Европейският съвет очаква предложението на Комисията за законодателен акт за цифровите услуги до края на годината и приканва Комисията до март 2021 г. да представи всеобхватен „Цифров компас“, в който да се набележат конкретните амбиции на ЕС за 2030 г. в областта на цифровите технологии. Този компас следва да създаде система за наблюдение на европейския стратегически капацитет и способности в областта на цифровите технологии и да очертае начините и ключовите етапи за осъществяване на нашите амбиции.

7. За да постигне суверенитет по отношение на цифровите технологии, ЕС трябва да изгради истински цифров единен пазар, да укрепи способността си да определя собствените си правила, да взема самостоятелни технологични решения и да разработва и внедрява стратегически цифров капацитет и инфраструктура. На международно равнище ЕС ще използва инструментите и регулаторните си правомощия, за да помогне за оформянето на глобалните правила и стандарти. ЕС ще остане отворен за всички дружества, които спазват европейските правила и стандарти. Развитието на цифровите технологии трябва да запазва нашите ценности, основни права и сигурност и да бъде социално балансирано. Подобен ориентиран към човека подход ще увеличи привлекателността на европейския модел.
8. Най-малко 20 % от средствата по линия на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъдат предоставени за цифровата трансформация, включително за МСП. Заедно със сумите по МФР тези средства следва да спомогнат за постигането на цели като:
 - насърчаване на разработването на европейско равнище на следващо поколение цифрови технологии, включително суперкомпютри и квантова изчислителна технология, блокова верига и ориентиран към човека изкуствен интелект;
 - изграждане на капацитет по отношение на стратегическите вериги на стойността в областта на цифровите технологии, по-специално микропроцесорите;
 - ускоряване на разгръщането в целия Европейски съюз на сигурни мрежови инфраструктури с много голям капацитет, включително влакнестооптични и 5G инфраструктури;
 - повишаване на способността на ЕС за защита срещу киберзаплахи, за предоставяне на сигурна комуникационна среда, по-специално чрез квантово шифроване, и за осигуряване на достъп до данни за целите на съдебните и правоприлагащите органи;

- разгръщане на пълния потенциал на цифровите технологии за постигане на амбициозните цели в областта на околната среда и действията за климата, включени в пакета от юли;
 - повишаване на капацитета на цифровите технологии в рамките на образователните системи.
9. Европейският съвет приветства европейската стратегия за данните, която подкрепя глобалните амбиции на ЕС в цифровата област за изграждане на истинска конкурентоспособна европейска икономика, основана на данните, като същевременно се гарантират европейските ценности и високо равнище на сигурност и защита на данните и неприкосновеност на личния живот. Европейският съвет подчертава необходимостта да се улесни наличието на висококачествени данни и да се насърчава и прави възможно по-доброто споделяне и обединяване на данни, както и оперативната съвместимост. Европейският съвет приветства създаването на общи европейски пространства на данни в стратегическите сектори и по-специално приканва Комисията да даде приоритет на пространството на здравни данни, което следва да бъде създадено до края на 2021 г.
10. Европейският съвет подчертава необходимостта да се създадат надеждни, безопасни и сигурни европейски облачни услуги, за да се гарантира, че европейските данни могат да се съхраняват и обработват в Европа, при спазване на европейските правила и стандарти. В това отношение Европейският съвет приветства концепцията за федерирана облачна инфраструктура на ЕС и приканва Комисията бързо да придвижи напред работата по този въпрос. Укрепването на европейския капацитет за изчисления в облак успоредно с една благоприятна рамка за оперативна съвместимост следва също да позволят разгръщането на безопасни и сигурни публични и частни цифрови решения, базирани в облак, включително осигуряването на по-бърз и ефикасен, удобен и прозрачен достъп до електронни административни услуги.
11. Европейският съвет подкрепя Заклученията на Съвета от 9 юни 2020 г. относно изграждането на цифровото бъдеще на Европа. Европейският съвет призовава ЕС и държавите членки да използват пълноценно инструментариума на ЕС за киберсигурност на 5G технологиите, приет на 29 януари 2020 г., и по-конкретно да прилагат съответните ограничения за високорискови доставчици на ключови активи, определени като критични и чувствителни в координираните оценки на риска на равнището на ЕС. Европейският съвет подчертава, че потенциалните доставчици на 5G трябва да бъдат оценявани въз основа на общи обективни критерии.

12. За да се гарантира бързото разгръщане на 5G в целия ЕС, Европейският съвет също настоятелно призовава всички държави членки да представят на Комисията националните си планове за разгръщането на 5G до края на тази година, както е зададено в плана за действие 5G.
13. ЕС трябва да бъде световен лидер в развитието на сигурен, надежден и етичен изкуствен интелект. Европейският съвет приканва Комисията:
- да предложи начини за увеличаване на европейските и националните публични и частни инвестиции в научни изследвания и иновации в областта на изкуствения интелект и неговото внедряване;
 - да осигури по-добра координация и повече основани на високи постижения мрежи и полезни взаимодействия между европейските научноизследователски центрове;
 - да даде ясно и обективно определение за високорискови системи с изкуствен интелект.
14. Европейският съвет призовава за разработването на общоевропейска рамка за защитена публична електронна идентификация (e-ID), включително оперативно съвместими цифрови подписи, която да осигури на хората контрол върху техните електронна идентичност и данни и да даде възможност за достъп до обществени, частни и трансгранични цифрови услуги. Европейският съвет приканва Комисията до средата на 2021 г. да представи предложение за инициатива за европейска цифрова идентификация.

Следващи стъпки

15. Европейският съвет ще разгледа отново темите за единния пазар, промишлената политика и цифровите технологии на заседанието си през март 2021 г. В този контекст той ще направи и оценка на състоянието на работата по важния въпрос на данъчното облагане на цифровия сектор.

III. ВЪНШНИ ОТНОШЕНИЯ

Източно Средиземноморие

16. ЕС има стратегически интерес от стабилна и сигурна среда в Източното Средиземноморие и от развитието на отношения с Турция, основаващи се на сътрудничество и взаимна изгода. Във връзка с това, воденето на добросъвестен диалог и въздържането от едностранни действия, които противоречат на интересите на ЕС и нарушават международното право и суверенните права на държавите — членки на ЕС, е задължително условие. Всички различия трябва да бъдат разрешавани посредством мирен диалог и в съответствие с международното право. В този контекст Европейският съвет потвърждава пълната си солидарност с Гърция и Кипър, чиито суверенитет и суверенни права трябва да се зачитат.
17. ЕС приветства наскоро направените стъпки от Гърция и Турция за изграждане на доверие, както и изявлението, че двете страни ще възобновят преките си проучвателни разговори, чиято цел е определянето на границите на континенталния шелф и изключителната икономическа зона на двете страни. Тези усилия трябва да бъдат продължени и разширени.
18. Същевременно Европейският съвет строго осъжда нарушаването на суверенните права на Република Кипър, което трябва да бъде прекратено. Европейският съвет призовава Турция да се въздържа от подобни действия в бъдеще, които са в нарушение на международното право. Европейският съвет подчертава, че към определянето на границите на континенталния шелф и изключителната икономическа зона следва да се подходи чрез диалог и добросъвестни преговори, при пълно зачитане на международното право, и призовава Турция да приеме поканата на Кипър за диалог с цел разрешаване на всички спорове между Турция и Кипър, свързани с морските въпроси.

19. Европейският съвет подкрепя бързото възобновяване на преговорите под егидата на ООН и остава изцяло ангажиран с намирането на всеобхватно решение на кипърския проблем в рамките на ООН, при спазване на съответните резолюции на СС на ООН, включително резолюции 550 и 789, и в съответствие с принципите, на които се основава ЕС. Европейският съвет очаква същото от Турция. ЕС изразява готовност да играе активна роля в подкрепата на тези преговори, включително чрез назначаването на представител в посредническата мисия на ООН, при условие че те бъдат възобновени.
20. Европейският съвет е постигнал съгласие, при условие че продължат конструктивните усилия за прекратяване на незаконните действия спрямо Гърция и Кипър, да даде начало на положителен политически план ЕС — Турция със специален акцент върху модернизацията на митническия съюз и улесняването на търговията, контактите между хората, диалозите на високо равнище, продължаването на сътрудничеството по въпросите на миграцията в съответствие с изявлението на ЕС и Турция от 2016 г. За тази цел Европейският съвет приканва своя председател, в сътрудничество с председателя на Комисията и с подкрепата на върховния представител, да изготви предложение за придаване на нова динамика на плана ЕС — Турция.
21. Като припомня и потвърждава отново, наред с останалото, предходните си заключения относно Турция от октомври 2019 г., в случай на подновяване на едностранните действия или провокациите в нарушение на международното право ЕС ще използва всички инструменти и възможности, с които разполага, включително по член 29 от ДЕС и по член 215 от ДФЕС, за да защити интересите си и тези на своите държави членки.

Европейският съвет ще продължи да следи внимателно развитието на събитията и в зависимост от тях ще разгледа отново въпроса, като ще вземе съответните решения най-късно по време на декемврийското си заседание.
22. Накрая, Европейският съвет призовава за организирането на многостранна конференция за Източното Средиземноморие и приканва върховния представител да започне разговори във връзка с нейната организация. Условието, като участие, обхват и времева рамка ще трябва да бъдат договорени с всички заинтересовани страни. Конференцията може да бъде посветена на въпросите, изискващи многостранни решения, включително определянето на морски граници, сигурността, енергетиката, миграцията и икономическото сътрудничество.

Китай

23. Европейският съвет приема със задоволство устния доклад за срещата на лидерите на ЕС с президента Си Дзинпин на 14 септември, както и подписването на Споразумението за географските указания. Подчертава необходимостта от уравнивяване на икономическите отношения и постигане на реципрочност. Припомня целта за финализиране до края на годината на преговорите за амбициозно всеобхватно споразумение за инвестиции (ВСИ) между ЕС и Китай, с което да се преодолеят съществуващите асиметрии по отношение на достъпа до пазара, да се допринесе за еднакви условия на конкуренция и да се поемат съдържателни ангажменти по отношение на устойчивото развитие. Освен това отправя призив към Китай да изпълни поетите по-рано ангажменти за премахване на пречките пред достъпа до пазара, да постигне напредък по отношение на свръхкапацитета и да започне преговори в рамките на Световната търговска организация относно субсидиите за промишлеността.
24. Европейският съвет насърчава Китай да поеме по-голяма отговорност за справянето с глобалните предизвикателства. В частност това включва предприемането на по-амбициозни стъпки по отношение на климата, в съответствие с целите на Парижкото споразумение, и биологичното разнообразие и оказването на подкрепа за многостранните действия в отговор на пандемията от COVID-19, особено по отношение на лечението и ваксините, независимия преглед на международната здравна реакция и опрощаването на дълга като необходимо условие за възстановяване от пандемията, в частност в Африка. Европейският съвет приветства като важна стъпка в правилната посока изявлението на президента Си Дзинпин след видеоконференцията на лидерите, че Китай ще се стреми към постигане на въглеродна неутралност преди 2060 г.
25. Европейският съвет подчертава сериозната си загриженост от положението с човешките права в Китай, включително събитията в Хонконг, и третирането на хората, принадлежащи към малцинства, която беше изразена на срещата на върха между ЕС и Китай през юни и на срещата на лидерите на 14 септември.
26. Европейският съвет потвърждава политическия подход към отношенията между ЕС и Китай, изложен в Съвместното съобщение на Комисията и върховния представител „ЕС—Китай — стратегически перспективи“ от март 2019 г., и призовава за по-нататъшни съгласувани усилия за прилагането му. Европейският съвет приканва Комисията и върховния представител да внесат доклад за напредъка до март 2021 г. Европейският съвет очаква среща на всички свои членове с президента Си Дзинпин през 2021 г.

Беларус

27. Европейският съвет осъжда недопустимото насилие, упражнявано от беларуските власти над мирни демонстранти, както и сплашването, произволните арести и задържания след президентските избори, чиито резултати не признава. Европейският съвет подкрепя напълно демократичното право на беларуския народ да избере своя президент чрез нови свободни и честни избори, без външна намеса. Европейският съвет призовава беларуските власти да прекратят насилието и репресиите, да освободят всички задържани и политическите затворници, да зачитат свободата на медиите и гражданското общество и да започнат приобщаващ национален диалог. Европейският съвет е съгласен, че следва да бъдат наложени ограничителни мерки, и призовава Съвета да приеме решението без забавяне. Освен това Европейският съвет насърчава Европейската комисия да изготви всеобхватен план за икономическа подкрепа за демократичен Беларус.
28. По отношение на беларуската атомна електроцентрала „Островец“ Европейският съвет изтъква отново значението на ядрената и екологичната безопасност.

Конфликтът в Нагорни Карабах

29. Европейският съвет призовава за незабавно прекратяване на враждебните действия и настойчиво приканва страните да подновят ангажимента си за трайно прекратяване на огъня и мирно уреждане на конфликта. Загубата на човешки живот и цената, която плаща цивилното население, са неприемливи. Конфликтът не може да бъде решен по военен начин, нито с външна намеса. Азербайджан и Армения следва да започнат преговори по същество без предварителни условия. Европейският съвет изразява подкрепата си за съпредседателите на Минската група на ОССЕ и възлага на върховния представител да проучи възможности за допълнителна подкрепа от ЕС за процеса по уреждане на конфликта.

Алексей Навални

30. Европейският съвет осъжда опита за убийство на Алексей Навални с боен химически нервен агент от групата „новичок“. Употребата на химическо оръжие представлява тежко нарушение на международното право. Европейският съвет призовава властите на Руската федерация да сътрудничат изцяло с Организацията за забрана на химическото оръжие (ОЗХО), за да се гарантира безпристрастно международно разследване и виновните лица да бъдат изправени пред съда. Европейският съвет ще разгледа отново този въпрос на 15—16 октомври 2020 г.
-